

СХОДИНИ ДЛЯ ПТАШАТ

Про що ці сходи́ни?

Говоритимемо про подорож до міста та містом, як не розгубитися у великих приміщеннях, звідки дізнаватися потрібну інформацію та як безпечно переходити дорогу.

Завдяки схода́нам пташата:

1. Які найнеобхідніші речі треба брати з собою в наплічник.
2. Про що говорять інформаційні знаки і як знайти туалет, вихід, ліфт тощо.
3. Про що говорять дорожні знаки, де безпечно переходити дорогу і як знайти зупинку громадського транспорту.
4. Опанують кілька швидких практичних вправ на зняття гострого стресу.

Формати проведення сходи́н:

Передбачено два різних формати, відповідно до можливостей вашого гніздечка (наявності доступу до інтернету, розкиданості пташат по світу):

- провести сходи́ни наживо в приміщенні чи надворі (подбати про безпеку);
- провести сходи́ни в мережі за допомогою сервісів: Zoom, Skype, Google Hangouts тощо.

Рекомендований вік учасників:

- Сходи́ни розраховано на пташат 3–6 років.
- За потреби впорядники можуть адаптувати матеріал до вікової категорії.

Матеріали для заняття:

Для сходи́н офлайн:

Лялька на руку або зображення Лісовичка та Домовичка.

Речі або їхні зображення, які пташатко покладе в наплічник (вказано в тексті сходи́н) та кілька речей, які точно не слід брати з собою – для дидактичної гри. Роздруковані інформаційні знаки "туалет", "буфет", "ліфт", "вихід", "інформація" тощо, які ми бачимо у великих приміщеннях (вокзал, аеропорт, торговельний центр).

Роздруковані дорожні знаки "пішохідний перехід", "підземний і надземний пішохідні переходи", "зупинка автобуса", "зупинка трамвая", "велодоріжка", "пішохідна доріжка", "заборона руху пішоходам", "заборона в'їзду велосипедам". Для онлайн-сходи́н достатньо електронних зображень усіх вище перерахованих речей.

Тривалість: 70–80 хвилин

Інтерактивна складова сходи́н:

1. У реалізації цих сходи́н ми використовуємо інтерактивні бесіди та індивідуальні вправи. Також задіяні групові завдання різних типів: рухливі й дидактичні ігри, спів, майстрування. Важливим елементом є обговорення ключових моментів. А також максимальне включення дітей до перебігу сходи́н.
2. Важливо, аби батьки мали достатньо ресурсу для підтримки впорядника/ці на етапі підготовки та під час проведення сходи́н. Так як діти пташачого віку часто формують свою діяльність через наслідування близьких дорослих.
3. Онлайн-сходи́ни: тривалість онлайн-сходи́н не більше 40 хв для старших і 30 хв для

менших пташат; врахувати можливості інтернету в різних місцевостях, а також врахувати часові пояси. Транслявання відео часто може викликати роздратування учасників чи нерозуміння, бо подекуди спостерігається несинхронність відео та звуку через вузький канал чи нестабільність зв'язку. Камери мають бути ввімкнені, якщо це не погіршує якість прийнятого сигналу. Оскільки передбачені рухливі вправи, у дитини має бути можливість встати з крісла, відійти безпечно від комп'ютера, пострибати чи помахати руками. Пам'ятайте про рухливі вправи, перерви для очей, вправи для концентрації уваги.

Бажано проводити заняття у звичний для пташат час (як гніздечко проводило до війни). Якщо день і час змінюється, то обирайте першу частину дня, коли діти мають більше ресурсу, а для молодших пташат – використовувати час до денного сну.

Рекомендації щодо проведення сходин:

1. Ми маємо пам'ятати, що діти гостріше реагують на стрес, ніж дорослі. Тому будь-які заняття із дошкільнятами мають мати у собі тривогознижувальні вправи, а також допомагати дітям опановувати свої емоції, зокрема страх, розгубленість.
2. Будь-які нові знання, які плануємо дати дітям, на порядок ефективніше засвоюються в ігровій формі та через практичні завдання, особливо, коли діти проявляють емпатію, допомагаючи героям казки.
3. Тому важливо, щоб в історії були симпатичні і зрозумілі персонажі – у нашому випадку вони з'являться наприкінці сходин і повторюватимуть інформацію сходин разом з пташатами.
4. У сходинах йдеться про місто навесні, бо обговорюємо, які дерева в цей час квітнуть. Якщо проводитимете ці сходини влітку, то можете обговорити, які дерева в принципі традиційно садять в містах, у парках, при дорогах.

Перебіг сходин

(5 хв) Відкриття

1. "Пташата, де ви є?" (клич пташат). Очікуємо відповіді: "Ми тут, недалечко, сидимо в гніздечку!"
2. "В коло, в коло", – співаємо, збираємо пташат і батьків у коло.
3. Молитва пташат (текст наприкінці листівки).
4. Гімн пташат (текст наприкінці листівки).

Використовуємо рухи для вивчення. Темп виконання помірний.

Можна розкрити прапор України для відкриття сходин зі старшими пташатами, де їх варто залучати спочатку для тримання прапора, тоді до виносу (попередньо розповісти правила).

(5 хв)

Казка-введення з інтерактивною складовою

У густому-прегустому лісі жив собі Лісовичок. Він дуже любив свій ліс, велетенські дерева, що шуміли десь високо під небом і свою маленьку затишну хатинку в дуплі старезного дуба... Через дубові листочки так приємно було дивитися на небо, через них просвічувало сонечко або часом падав дощик... А найбільше Лісовичок любив дивитися, як вітерець грався дубовими листочками.

(Давайте ми з вами пошумимо зараз як той дуб. Коли тихенький вітерець дмухає, листочки ворухаться отак (ворушимо пальчиками і робимо тихий звук "шшшш"), коли вітер стає сильніший, листочки ворухаться отак (обертаємо швидко кисті рук, звук стає голосніший), а коли вітерець летить геть, листочки завмирають і звук затихає. Кілька разів повторюємо різні варіанти, наприкінці поступово стишуємося і закінчуємо на тиші).

Одного весняного ранку малий Лісовичок несподівано отримав... що б ви, пташатка, думали?... Справжнього листа!

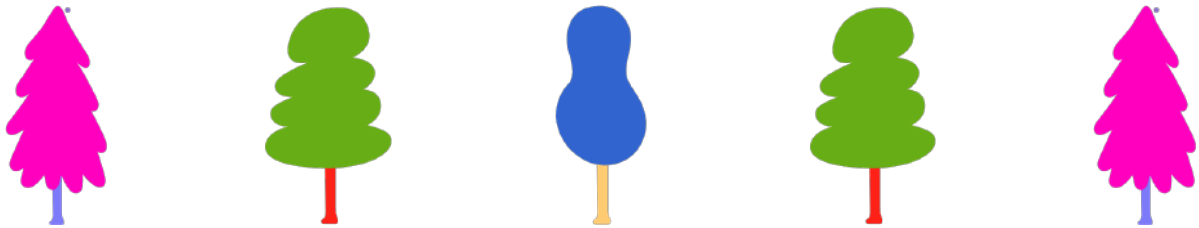
Його принесла сорока-білобока на своєму довгому хвості.

Це був лист від його родича, Домовичка. Той запрошував Лісовичка в гості, бо у великому місті, де він мешкав, саме розквітли каштани, а таке буває раз на рік...

(Пташата, а хто бачив, як квітнуть каштани? А які ще квіточки ви зауважили, коли йшли на сходи? Бузок, сакури, тюльпани – просити, щоб говорили, підказувати у разі потребі)

А ще в тому місті жили пташата, які весь час вигадували щось цікав: гаївки, зустрічі, мандрівки. Хай би і Лісовичок з ними познайомився!

Ну що ж, час Лісовичку пакувати наплічника в дорогу!

(5 хв)

Казка-введення з інтерактивною складовою

Мені, наприклад, більше подобається назва "знаки-підказки". Бо вони нам (що?) підказують, де ми можемо знайти потрібні місця на вокзалі або в іншому великому приміщенні (де ми ще, пташатка, могли б бачити такі різні знаки-підказки? У торговельних центрах, в аеропорту...)

Цікаво, чи здогадається Лісовичок, що там намальовано, про що говорять нам ці знаки? Адже йому дуже потрібно вийти на вулицю з вокзалу, там його вже чекатиме його родич, Домовичок, але перед тим Лісовичку дууууже треба сходити в туалет, а ще випити гарячого чаю, бо він трохи замерз у дорозі... Ану, пташатка, давайте підкажемо Лісовичку, в який бік йому рухатися? *(Разом прокладаємо маршрут і обговорюємо знаки, що ще лишилися).*

Для онлайн-сходин після цього можна робити підбиття підсумків та закриття.

Для наймолодших в офлайні робимо **майстерку Метелик** (див. далі) і завершуємо сходи.

От дякує вам, пташатка, Лісовичок за допомогу, нарешті знайшов вихід з вокзалу!

А тут і Домовичок нагодився, зустрічає родича, обіймає, а той лишень стоїть і очками здивовано кліпає, бо таких височенних будинків він ніколи в житті ще не бачив. Вони були значно вищі, ніж найвище дерево в його лісі! У Лісовичка аж дух перехопило від несподіванки, і, щиро кажучи, він знову трошки розгубився.

Але ми йому допоможемо, а ті будинки, я вам по секрету скажу, допоможуть нам.

(3 хв)

Практика "дихання по квадрату"

Ми будемо вести очками від першого поверху до останнього і робити вдихи, на секунду нагорі затримаємося (що там? може пташечка?), а далі ведемо очками від останнього поверху до першого і робимо видих, теж на секунду затримаємося внизу (може, там котик сидить)? І знову повільно, очками знизу догори – вдих – пташечка? – очками згори донизу – видих (Повторимо кілька разів).

Давайте ще зробимо кілька ковточків водички. Тепер ми всі відновили сили і можемо далі з Лісовичком і Домовичком мандрувати містом.

(7 хв)

Практикум "Дорожні знаки"

А Лісовичку й Домовичку, знаєте, пташата, треба тепер знайти автобусну зупинку, бо від вокзалу саме автобус везтиме їх на сходи Пташат!

Як думаєте, що їм допоможе? (Варіанти: гугл-карти, спитати в когось, знак автобусної зупинки – у цей момент дістаємо заготовлені роздруковані різні дорожні знаки (див. вище на початку) і спонукаємо побачити знак автобусної зупинки).

Добре, ось наші хлопці побачили вже зупинку, але от лихо – вона на протилежному боці широченної дороги! Як же їм до неї дістатися? (Обговорюємо перехід і знаходимо знак "пішохідний перехід", говоримо, що має бути ще намальована на землі "зебра"). А ще на пішохідному переході може бути один дуже важливий помічник – це який? (Натякаємо на світлофор). Як ви думаєте, який перехід безпечніший: із світлофором чи без? Чому?

А подивіться, серед наших знаків є ще два дуже безпечні переходи, вони часом бувають у дуже жвавих місцях, знайдете їх? (Шукаємо підземний та надземний переходи, міркуємо, чому вони більш безпечні, ніж звичайна нерегульована "зебра").

Давайте подумаємо, що можуть означати інші дорожні знаки? Чим вони схожі між собою, а чим відрізняються? (Дати можливість пташаткам подумати, поспостерігати: сині – інформаційні, підказки; червоні – обмежувальні, заборона).

(5 хв) Підсумки

Супер, пташата! Наші Лісовичок з Домовичком довго до нас їхали, але нарешті таки приїхали! (Дістаємо ляльки чи картинки).

Привіт! Привіт! Давайте розкажемо їм про нас? Хто ми є? (Ми пташата, українці, дітки (див. сходи́ни 1), ми любимо дружити, гратися і дізнаватися щось нове, і ми дуже раді, що ви до нас приєдналися!)

Дорогі наші Лісовичку і Домовичку, наші пташата знають усю історію вашої подорожі! Правда, пташатка?

Повторення головного

Давайте пригадаємо:

- Що важливе має бути в наплічнику, коли вирушаєш в дорогу?
- Як називаються знаки-підказки?
- Який знак означає "туалет"?
- Який перехід через дорогу безпечний?

Лісовичок: О, справді, ви так багато знаєте! А майструвати вмієте? Може б ми щось змайстрували разом?

Ми сьогодні майструватимемо метелика, мабуть, він буде схожим на твого, Лісовичку, друга, який любить обійматися!

Лісовичок: Як гарно! Давайте швидше майструвати!)

(20 хв) Майстерка "Метелик"

Для майстерки тулуб, голову та вусики метелика слід вирізати заздалегідь.

Із вирізанням крилець мають допомогти батьки.

Інструкція до майстерки в додатку.

(5 хв) Закриття

1. "Пташата, де ви є?" (клич пташат). Очікуємо відповіді: "Ми тут, недалечко, сидимо в гніздечку!"
2. "В коло, в коло", – співаємо, збираємо пташат і батьків в коло.
3. Пісня пташат (текст наприкінці листівки).
4. Вечірня молитва пташат (текст наприкінці листівки).

Авторка :пл. сен. праці Ганна Типусяк, Гр

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ

Ранкова молитва Пташат

(молитва на відкриття заходу):

Благослови, Боже, нас
Доброго навчитись
Добром поділитись
Кращими стати
Тебе прославляти.

Вечірня молитва Пташат

(молитва на закриття заходу) :

Дякую Богородице, що ти зі мною.
Завжди відчуваю опіку Твою.
Будь на сторожі душі і тіла мого,
Охорони мене від всього злого!

Гімн Пташат

(виконується на відкритті заходів):

Маленькі наші ноги,
та знають свою путь,
на службу Україні
як виростуть, підуть.
Маленькі наші руки,
Та кріпнуть і ростуть.
На службу Україні
Всю працю віддадуть.
Дитячі в нас серденька
та щире в них чуття.
Любити Україну
будем ціле життя.

сл. Марійки Підгірянки

Пісня Пташат, на мелодію «Гей ви, стрільці січовії»

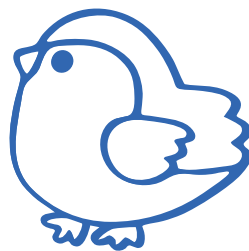
(виконується на закритті заходів):

Пташенята ми маленькі
Раз-два-три! (плескаємо в долоні)
Гучно б'ються в нас серденька
Раз-два-три! (плескаємо в долоні)
Ми орлятами всі станем
Україну ми прославим
Раз-два, раз-два, раз-два-три!

сл. Олі Сухоребської

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ

1. Приблизний перелік речей в рюкзачку можна подивитися тут [URL](#) (с.4)
2. Інфографіка з вправами при гострому стресі. [URL](#)
3. Майстерка "Метелик". [URL](#)
4. Пісня "Залізниця" (Ольга Фриз). [URL](#)
5. Дорожні знаки та правила свідомого пішохода. [URL](#)

Улад Пластових Пташат

ПЛАСТ
Національна скаутська
організація України